

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

A Fővárosi Ítéltábla a Gócza Ügyvédi Iroda ügyintéző: dr. Gócza Gabriella ügyvéd által képviselt felperesnek - az ORFK GF Jogi Osztálya, mint pertárs (1139 Budapest, Teve u. 4-6., ügyintéző: dr. Kiss Péter jogtanácsos) által képviselt **Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Rendőr-főkapitányság** (4400 Nyíregyháza, Bujtos út 2.) II. rendű alperes ellen **közigazgatási jogkörben okozott kár megfizetésére kötelezés** iránt a Fővárosi Bíróság előtt 4.P.23.797/2005. számon megindított ügyben a 2007. április 24-én 9. sorszámon meghozott ítélettel szemben a felperes részéről 10. és 11. sorszámon benyújtott fellebbezések folytán meghozta a következő

Ítéletet:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 (tizenöt) napon belül fizessen meg a II. rendű alperesnek 100.000 (százezer) forint másodfokú perköltséget.

Kötelezi a felperest, hogy az állam javára, az adóhatóság felhívására az ott írt számlára fizessen meg 210.000 (kétszáz tízezer) forint fellebbezési eljárási illetéket.

Az ítélet ellen fellebbezésnek helye nincs.

Indokolás:

A felperes kereseti kérelmét 1998. december 1-én nyújtotta be. E keresetében az I. rendű alperesként megnevezett Országos Rendőr-főkapitányság és a II. rendű alperesként megnevezett Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Rendőr-főkapitányság alperesekkel szemben közigazgatási jogkörben okozott kár megfizetésére kötelezést kért, keresete összegszerűségét utóbb leszállított keresetében 3.500.000 Ft-ban jelölte meg, és 1993. november 28-tól igényelt évi 20 %-os kamatot. Előadta, hogy 1993. november 27-én Budapesten ellopták az általa használt és lízingelt BMW személygépkocsit, amelyet a Nyíregyházi Rendőrkapitányság két járőre 1993.

november 28-án megtalált. A lezáratlan és reszelt pótkulccsal rendelkező gépkocsi azonnali elszállításáról nem intézkedtek, ezért másnap a helyszínen már további cselekményt nem tudtak végezni, mert a gépkocsit ismeretlen elkövetők e helyről lezárása ellenére elszállították. Előadta, hogy a járőrök az azonosításhoz szükséges valamennyi adatot nem rögzítették és emiatt ellenük fegyelmi eljárás is indult, mely figyelmeztetéssel ért véget.

A Fővárosi Bíróság 2001. február 22-én meghozott 4.P.28.170/200/5. számú ítéletével a II. rendű alperest kötelezte, hogy fizessen meg a felperesnek 15 napon belül 3.500.000 Ft-ot és ezen összeg után 1993. november 28-tól a kifizetésig járó évi 20 %-os kamatot, valamint 160.000 Ft perköltséget. Az I. rendű alperessel szemben a keresetet elutasította és rendelkezett az eljárási illetékek viseléséről. Ez az ítélet az I. rendű alperessel szemben jogerőre emelkedett, míg a II. rendű alperes fellebbezése folytán eljáró Magyar Köztársaság Legfelsőbb Bírósága mint másodfokú bíróság a 2003. március 6-án meghozott Pf.V.25.428/2001/8. számú végzésével a II. rendű alperest érintő ítéleti rendelkezéseket hatályon kívül helyezte és e körben a perköltségre is kihatóan, az elsőfokú bíróságot új eljárás lefolytatására utasította.

Megállapította a bíróság, hogy a felperes a perben másról átruházott követelést érvényesített. Rögzítette, hogy a felperes az A. S. AG. alkalmazottjaként üzemeltette a perbeli személygépkocsit. Az iratokhoz csatolt és a DG GmbH mint lízingbe adó, és az GmbH mint lízingbevevő között létrejött lízingszerződés 9. pontja szerint rögzítette, hogy a lízingbe vevő a járművön harmadik személynek nem engedhet jogokat. A 10. pont alapján pedig azt, hogy a lízingbe vevő felel a gépjármű ellopásáért és az ezekből eredő értékcsökkenésért. A másodfokon eljáró Legfelsőbb Bíróság megállapította, hogy az GmbH az általa így lízingelt gépkocsi használatát engedte át az A. S. AG-nek. A másodfokú bíróság rámutatott arra, hogy a felperes három engedményezési szerződést csatolt. Egyrészt az GmbH-től 6.000.000 Ft-os követelésről, az A. S. AG-től 3.500.000 Ft követelésről, míg a VR GmbH mint a DG GmbH lízingbe adó jogutódja 3.500.000 Ft-os követelést ruházott át. A másodfokú bíróság felhívta az elsőfokú bíróságot, hogy tisztázza, hogy ki a követelés jogosultja, aki azt a Ptk. 328. § (1) bekezdése értelmében másra átruházhatja.

A megismételt eljárás során az elsőfokú bíróság beszerezte valamennyi előzményi szerződést, azok magyar fordításait. Tanúként hallgatta meg GmbH volt ügyvezetőjét, és az iratokhoz csatoltatta a Bielefeldi Városi Bíróság 23 0 196/1995. számú ítéletét.

A megismételt eljárást követően a felperes a II. rendű alperessel szemben fenntartotta a 3.500.000 Ft tőke és ezen összeg után 1993. november 28-tól járó mindenkor törvényes mértékű kamatra és perköltségre vonatkozó keresetét. Jogalapként Ptk. 349. § (1) bekezdésére, a 327. § (1) és (2) bekezdésére, a 328. § (1) bekezdésére, a 329. § (1) és (2) bekezdésére, végül a kamat tekintetében a 301. §-ára hivatkozott.

A II. rendű alperes a felperesi kereset elutasítását kérte, vitatta a jogalapot, a kárösszegezerőségét, az okozati összefüggést. Kifejtette, hogy bizonyos elemek megléte esetén pedig a felperesi követelés elévült, és a felperes aktív perbeli legitimációval sem rendelkezik.

A Fővárosi Bíróság ezt követően 2007. április 24-én meghozott 9. sorszámú ítéletével a felperesnek a II. rendű alperessel szembeni kereseti kérelmét elutasította. A Pp. 206. § (1), 164. § (1), a Ptk. 339. § (1) és 355. § (1), valamint 349. § (1) bekezdésének felhívása után elsődlegesen azt vizsgálta, hogy a II. rendű alperes kártérítési felelősségének bizonyítása esetén ezt a követelést a felperes saját nevében érvényesítheti-e, illetve e követelés a II. rendű alperessel szemben elévült-e.

E körben a Ptk. 324. § (1) és (2), 325. § (1) és a Ptk. 326. § (1) bekezdésére utalva kifejtette, hogy ez a követelés esedékessé - a felperesi előadás szerint - 1993. november 28-án vált.

Az engedményezés Ptk. 328. § (1) és (3), valamint a Ptk. 329. § (1) és (3) bekezdésének ismertetése után arra a megállapításra jutott, hogy a II. rendű alperessel szemben a felperesi követelés az elévülés nyugvását vagy megszakítását eredményező esemény hiányában 1998. november 28-án bekövetkezett. Rögzítette, hogy a felperes csak saját nevében jelentett be kárigényt 1998. december 1-i perindítással. Kifejtette, hogy a felperesnek a követelést az engedményezéssel már 1998. november 28-át megelőzően kellett megszerezni.

Az engedményezési szerződéseket vizsgálva rámutatott, hogy a DG GmbH jogutódjától a VR Leasing AG-től az engedményezés csak az A. AG-vel szembeni Casco biztosításból eredő igényérvényesítésre vonatkozik. Így annak jelen perbeli igényre joghatása nincs.

Az GmbH-től származó engedményező nyilatkozatok tekintetében azt állapította meg, hogy a németországi cégnyilvántartás adatai szerint az GmbH 1994. januárjában megszűnt, ezért nevében 1996 és 1998-as dátumokkal kiadott engedményezési nyilatkozatok már jogokat és kötelezettségeket nem biztosítanak.

Az A. S. AG-től származó engedményezés tekintetében azt rögzítette, hogy a becsatolt 1992. szeptember 15-i német nyelvű tanúsítvány és az 1992. december 1-ére datált magyar nyelvű megállapodás alapján a felperes cége kizárólag használati jogot szerzett a gépkocsira, ez azonban nem jogosította fel arra, hogy a felperes javára a teljes gépkocsi értéke tekintetében engedményező nyilatkozatot tegyen.

Mindezek alapján a felperes keresetét részben a II. rendű alperes elévülési kifogása, illetve a felperes aktív perbeli legitimációjának hiánya miatt találta

elutasítandónak. Másodlagos indoklásként utalt arra, hogy az ellopott és megtalált gépjármű azonossága és a kár összegszerűsége is vitatott. E körben a bizonyítás pedig a felperest terhelte.

Az ítélettel szemben a felperes élt fellebbezéssel. Kérte, hogy a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét teljes egészében változtassa meg és a II. rendű alperest kötelezze 3.500.000 Ft államigazgatási jogkörben okozott kár, annak 1993. november 28-tól a kifizetés napjáig járó mindenkor törvényes késedelmi kamata, valamint az első- és másodfokú perköltség megfizetésére.

A követelés elévülése tekintetében arra hivatkozott, hogy a felperes ezt a követelést már 1992. december 1-én az Handels GmbH-től megszerezte. E körben utalt az alap lízingszerződés 10. pontjára és kifejtette, hogy a jövőre nézve keletkező követelések is engedményezhetők. Arra hivatkozott, hogy az elévülést a teljesítésre irányuló írásbeli felszólítás megszakította.

Állította, az elsőfokú bíróság másodlagos indokolása kapcsán, hogy az ellopott és megtalált gépjármű azonossága nem vitatható, másrészt arra is rámutatott, hogy a 3.500.000 Ft-os kárértéket a hatályon kívül helyezést megelőző elsőfokú eljárásban az alperes sem vitatta.

A II. rendű alperes fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú ítélet helybenhagyását és másodfokú jogtanácsosi munkadíj megállapítását kérte. Tagadta a felperesnek az engedményezéssel kapcsolatban elfoglalt álláspontját, és ismételten rámutatott, hogy a perindítást követően beszerzett engedményezések egy, már elévült követelés engedményezéséről szóltak. A felperes korábbi kártérítés megfizetésére kötelező felhívásai pedig igényérvényesítési jogosultság hiányában nem eredményezhették a követelés elévülésének megszakadását. Vitatta az ellopott és a megtalált gépjármű azonosságát.

A II. rendű alperessel szemben elutasító rendelkezést tartalmazó elsőfokú ítéletnek nincs olyan rendelkezése, melyet a felperesi fellebbezés nem érint. Ezért a másodfokú bíróság a Pp. 228. § (4) bekezdése alapján eljárva a teljes elsőfokú ítéletet bírálta felül.

A fellebbezés alaptalan.

A másodfokú bíróság elsődlegesen azt vizsgálta, hogy a káresemény időszakában az esetleges kárfelelősség kit terhelte és ez az igény - fennállása esetén - utóbb kivel szemben érvényesíthető.

A rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény az 1994. április 20-i kihirdetést követő hatodik hónap első napján lépett hatályba. Ezzel egyidejűleg többek között hatályát veszítette az állam és közbiztonságról szóló 1974. évi 17. tvr. 5-8. §-a, a rendőrségről szóló 39/1974. (XI. 4.) MT rendelet, az ezt módosító 48/1984. (XI. 21.) MT rendelet, továbbá a 154/1989. (XII. 29.) MT rendelet, és a 4/1990. (VII. 11.)

Korm. rendelet. Hatályon kívül helyezésre került a rendőrség irányításával kapcsolatos 83/1990. (IV. 27.) MT rendelet és az 1054/1990. (III. 23.) MT határozat.

A rendőrségről szóló törvény 101. § (1) bekezdés e) pontjában kapott felhatalmazás alapján a belügyminiszter kiadta a 3/1995. (III. 1.) BM rendeletet, mely 1995. április 1-én lépett hatályba és hatályon kívül helyezte a Magyar Köztársaság rendőrsége szolgálati szabályzatáról szóló 1/1990. (I. 10.) BM rendeletet. A 3/1995. (III. 1.) BM rendelet melléklete a BM rendelet 3. § (1) bekezdése alapján határozta meg, hogy a rendőrség központi, területi szerveinek van-e jogi személyisége. Az ezt megelőző hatályos rendelkezések sem az Országos Rendőr-főkapitányságot, sem a megyei rendőr-főkapitányságokat önálló jogi személyiséggel nem ruházták fel. A melléklet szerint a megyei és budapesti rendőr-főkapitányságok, az Országos Rendőr-főkapitányság, a többszöri névváltozás folytán a Rendészeti Biztonsági Szolgálat, az ORFK Köztársasági Őrezred jelenleg azok a szervezetek, amelyek jogi személyiséggel rendelkeznek. Ebből a felsorolásból azonban nem következik, hogy jelen per II. rendű alperese, aki a káresemény idején jogi személyiséggel nem rendelkezett, az ügyben kárfelelősség alanya lehet.

A megelőző jogszabályok, így az 1974. évi 17. tvr. 11. § (1) bekezdése úgy rendelkezett, hogy a közbiztonság és a belső rend védelmének jogszabályban meghatározott feladatait a Belügyminisztérium szervei, a rendőrség, továbbá a nemzetbiztonsági szolgálatok látják el. A Belügyminisztérium szerveinek működési területét, hatáskörét, alá- és fölérendeltségi viszonyát a belügyminiszter külön jogszabályban állapítja meg.

A 39/1974. (XI. 1.) MT rendelet a rendőrség tekintetében csupán azt tartalmazza, hogy a Magyar Köztársaság Rendőrsége nevet viseli. Minden felügyeleti intézkedés és a szolgálati szabályzat megállapítása, az alá- és fölérendeltségi viszony kialakítása a belügyminiszter feladata. Az 1/1990. (I. 10.) BM rendelet 3. § (3) bekezdése akként fogalmaz, hogy a rendőrség feladatait a Belügyminisztérium szerveivel, az önkormányzatokkal, a fegyveres erőkkel, az állami- és társadalmi szervezetekkel együttműködve, az állampolgárok közreműködését igényelve látja el.

Összefoglalva a rendőrség új szolgálati szabályzatának 1995. április 1-i hatálybalépését megelőző időszakban minden kártérítési perben alperesként csak a Belügyminisztérium szerepelhetett. Így jelen ügyben is a helyes alperes a Belügyminisztérium és az időközi jogutódlásra figyelemmel, az Igazságügyi és Rendészeti Minisztérium lenne.

A Belügyminisztérium ügyfélszolgálatához a felperes még 1995-ben intézett megkeresést, de ezt követően vele szemben igényt nem érvényesített.

Mindezekből következik, hogy a felperes a jelen perbeli II. rendű alperessel szemben igényt nem érvényesíthet, kereseti követelése már ez okból is elutasítandó.

Ezt meghaladóan helytállóan mutatott rá az elsőfokú bíróság, hogy a felperes követelése aktív perbeli legitimáció híján nem érvényesíthető, az általa fellebbezésben is hangsúlyozott 1992. decemberi használati megállapodás ezt semmilyen módon nem támasztja alá. A felperes mindvégig saját jogon érvényesített igényt, márpedig erre az általa csatolt okiratok nem jogosították fel. Helytálló az elsőfokú bíróság azon indoklása is, mely szerint aktív perbeli legitimáció esetén is a követelés elévülése lenne megállapítható, nem vitatva azt, hogy jövőbeni követelés engedményezésére is lehetőség van, de az 1992-es megállapodás ilyen jövőbeni követelés engedményezését nem tanúsítja. Ezért nem állapítható meg az elévülés nyugvása vagy megszakadása sem. Mindezekre utalva a másodfokú bíróság nem találta szükségesnek annak vizsgálatát, hogy az ellopott és megtalált gépjármű azonos-e és nem vizsgálta a kár összecszerűségét sem.

Ezért a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság érdemben helyes ítéletét a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján a fenti kiegészítésekkel helybenhagyta.

A II. rendű alperes javára a jogtanácsosi képviseletre figyelemmel állapított meg perköltséget és a felperest az illetékfeljegyzési joga folytán le nem rótt fellebbezési eljárási illeték lerovására kötelezte a 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 13. § (2) és 15. § (3) bekezdés alapján.

Budapest, 2007. november 6.

Dr. Tölgy-Molnár László s.k.
a tanács elnöke, előadó

Dr. Hóbl Katalin s.k.
bíró

. Madarász Anna s.k.
bíró

A kiadmány hitelül: